

15. august 2025

UKA 2025/62

Inatsisartut suleriaasianni § 36 malillugu apeqquteqaat aallaavigalugu oqallinnissamik imaattumik siunnersuuteqarpunga:

Apeqquteqaat aallaavigalugu oqallinnissamik siunnersuut, isumassarsiatsialaassanersoq inatsilioraanni, meeqqat atuarfianni klassini amerlanerpaamik atuartut 18-iusarnissaannik qulakkeerinnittussamik
(Inatsisartunut ilaasortaq Jørgen Rosbach, Demokraatit)

Inuiaqatigiit siunissaanut pingaaruteqarluinnartuuvoq, meeqqat atuarfianni ilinniagassatigut qaffasissutsip inuttullu inuunerissaarnissap kivinnissaanut sapinnginnersugut. Meeqqat atuarfiat ilinniartitaanermut toqqammaviuvoq taannaallunilu, meeqqanik ilusilersuisoq, perorsarluarneqarnissamut nukittorsarneqarnissamullu nangissutaasumik ilinniagaqarnissamut inuiaqatigiinnilu peqataanissamut. Ilinniartitaanikkut pissarsiat tusiapillaappata, imaluunniit atuartut nuannaanngippata, atuareernerup kingunerujussuanut sunniuteqarnerlussinnaavoq. Taamaattumik uagut inuiaqatigiittut isumaliuutigijuartariaqarparput, qanoq ajunnginnerpaamik sinaakkusiisinaanerluta atuartitaanermut nukittunerusumut, akuutitsinerusumut sunniuteqarluarnerusumullu.

Isumaga malillugu, qaqitassaq sukumiisumik oqallisigalugu tassaavoq, meeqqat atuarfianni klassit annertussusaat. Isuma ilalernartippara inatsimmik aalajagersakkamik killiliinissaq klassi ataaseq amerlanerpaamik 18-inik atuortoqartassasoq. Klassit minnerit ilinniartitsisunut pitsaanerusumik periarfissiissapput ilinniartitsinerup atuartumut naleqqussarnissaanut aammalu ilinniartitsisup atuartullu attaveqaqatigiinneranik annertunerusumik pilersitsissalluni, taamaalioraanni, pingaartumik atuartunut minnernut meeqqanullu immikkut pisariaqartitsisunut iluaqutaassammat.

Tassunga atatillugu erseqqissassavara, IMAK-ip tunngavilersuut taanna isumaqatigimmagu, tamannalu atuarneqarsinnaalluni peqatigiiffiup tunngavissatut allassimasaani¹.

Imaanngilarli, aaqqiineq oqittuinnaassasoq. Tassunga attuumassutillit unamminartut angisuut ilagaat ilinniartitsisunik amigaateqarnerujussuaq, ukiorpassuarni unamminarsimasoq. Ukiumi atuarfiusumi 2018/2019 meeqqat tuarfiat ilinniartitsisunik ilinniarsimasunik 295 missaanik amigaateqarsimavoq, 2030-llu tungaanut ilinniartitsisut 220-vit soraarninngornissaminut ukiutik angusimassallugit².

Klassit amerlassusissaata 18-inut appartinneratigut naatsorsuinerit kingulliit malillugit klassinik 53-inik pilersitsinissaq pisariaqassaaq aammalu ilinniartitsisunik 68,6 pisariaqartitsinerunissamik kinguneqassalluni

¹ IMAK's princip- og indsatsprogram 2023

² Betænking til EM 2019/127

DEMOKRAATIT

– Nuummiinnaq 34,5. Ukiumut 33,7 millioner koruuninik aningaasartuteqarnerunermik malitseqassaaq, taakkulu qaavatigut illuutit allilerneqarnissaat allaffissornikkullu Namminersornerlutik Oqartussani kommuninilu naleqqussaanissaq³.

Paatsuungassaangitsunk tutsuiginartunillu uppersaatissaqanngilaq, klassit qumartiinnarnerisigut atuarnikkut pissarsiassaq qaffanneqarsinnaasoq. Nunat assigiinngitsut akornanni ilisimatusarnermi paasisat assigiinngitsuupput, aammalu VIVE-mit annertooujussuarmik misissuisoqarneratigut nalilerneqarluni, klassit annertussusaat atuartut tunniussinnaasaanut annikitsuinnarmik kinguneqartitsisartoq, ilinniartitsinerup pitsaassusaat aammalu ilinniartitsisut piginnaasaat ataatsikkut nukittorsarneqanngippata. Tamannali mianersortunnguamik inerniliineruvoq, taamaattumillu qularnartutut isigineqarsinnaalluni⁴.

Taamaakkaluartoq uanga inuttut aalajangiusimarussuppara, uannut tunngavissaqarluarnera klassini atuartut ikinnerulersinnissaat. Uani pingaartumik erseqqissarusuppara, isumaqarama, pingaartumik atuartut immikkut pisariaqartitsisut klassit minnerusut iluaqutigerujussuassammatigit. Tamanna isiginnittariaaseeq nunani assigiinngitsuni misissuineri naammattumik qulaajarneqarsimanngilaq, taamaattumillu apeqqummik saqqummersitsilluni, misissuinerit taamaattut uagut nunatsinnut toqqaannartumik nuussinnaanerigit. Maani nunatsinni atuartunik immikkut pisariaqartitsisunik klassini naliginnaasunut akuutitsisarnerup annertusiartornera takuneqarsinnaavoq maluginiagassaallunili tamanna naammattumik tapersersorteqartitsinani ingerlanneqarmat. Klassit amerlassusaasa apparnera qulakkeerinneqataassaaq, atuartut tamarmik pisariaqartumik naalaarluarneqarneranik tapersersorneqarnerannillu.

Tamanna tunngavigalugu isumaqarpunga, pingaaruteqartuusoq, uagut maani Inaatsisartuni ammasumik, politikikkut isummersussasugut, sukumiisumik paasiniassagatsigit perorsaannermut, aningaasatigut sulisoqarniarnikkullu isummat qanoq innersut meeqqat atuarfianni klassini atuartut ikilisinnissaat quakkearniarllugu.

Kissaatigaara, partiit Naalakkersuisullu apeqquteqaat aallaavigalugu oqallinnissamut atatillugu ukununnga isummersussasut:

Kissaatigineqarpa, politikikkut meeqqat atuarfianni klassit amerlassusaasa appartinnissaanut sulissuteqarnissamik pituttussasugut?

Inatsisiliuuttariaqarpa klassit annertussusaasa aalajangersimasumik amerlanerpaaffeqarnissaat – soorlu assersuutigalugu atuartunut 18-nut – timikkut inuttut perorsaanikkullu ineriartornerat inuunerissaarnerunissaallu qulakkearniarlugit?

Qanorillluta klassini atuartut ikinnerusut kissaatigineranni ilinniartitsisullu pikkorissut amigaatigineranut

³ Svar på § 37-spørgsmål nummer 032-2025

⁴ Betænkning til EM 2019/127

unammilligassat oqimaaqatigiisissavagut?

Klassini amerlassutsit appartikkiartorneri nuna tamakkerlugu ataatsikkut pissava, imaluunniit isumaliuutigisariaqassava piffinni ajornartorsiornerpaani aallartinnissaq?

Qilanaarivara, partiit allat Naalakkersuisullu oqallisigisamut qanoq isumaqarnersut, pingaartutut isigigakku aaqqiissutissanut suleqatigiinnissaq, meeqqat atuarfiata pitsaassusaanik pitsanngorsaataasinnaasunik.